

BAKI DÖVLƏT UNIVERSİTETİ

**İLƏHİYYAT
FAKÜLTƏSİNİN
ELMİ MƏCMUƏSİ**

№ 28 • DEKABR (ARALIK) 2017

KUR'AN'IN ÖNCEKİ İLAHÎ KİTAPLARI TASDİK ETMESİ

Prof. Dr. H.Mehmet Soysaldı

Anahtar Kelimeler: Kur'an, ilahi kitap, vahiy, musaddık, muhaymin.

Key Words: Qur'an, holy book, revelation, musaddiq, al-muhaimin.

GİRİŞ

Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah'ın yeryüzüne indirdiği son ilahi kitaptır. Bundan sonra başka bir kitap indirilmeyecektir. Dolayısıyla Kur'an'ın getirdiği prensipler kıyamete kadar geçerli olup evrenseldir. Yüce Allah, bu ilahi kitabını; hakkı batıldan ayıran, apaçık bir nur, bütün insanlar için bir hidayet kaynağı, muttakiler için bir yol gösterici, müminler için müjde ve rahmet gibi birçok vasıfla nitelendirmektedir. O vasıflardan biri de Kur'an'ın önceki ilahi kitapları tasdik etmesidir. Acaba Kur'an'ın önceki ilahi kitapları tasdik etmesi ne manaya gelir. Şayet Kur'an önceki kitaplardaki hükümlerin tamamını kabul edip onaylıyorsa o halde Allah Teâlâ Kur'an'ı niçin indirmiştir?

İşte bu makalede bu sorulara cevaplar bulmaya çalışacağız.

1.Musaddık ve Müheymin Kelimelerinin Anlamı

Kur'an'da tam 17 ayette Yüce Allah, Kur'an'ın önceki ilahi kitapları tasdik edici olarak indirdiğini ifade etmektedir.¹ Kur'an, bu vasfını “musaddık” ve “müheymin” kelimeleriyle ifade etmektedir.

“Musaddık” kelimesi, Arapça sözlükte **صَدَقَ** “sadeka” fiilinin **تَفْعِيلٌ** “tefil” kalıbına aktarılarak yapılan **صَدَّقَ** fiilin “doğrulayan, tasdik eden” anlamına gelen ismi failidir.²

Musaddık kelimesi, Kur'an-ı Kerim'de hem peygamberleri hem de ilahi kitapları nitelendiren bir sıfat olarak kullanılmaktadır.

“Müheymin” kelimesi ise, Arapça sözlükte **هَمَّنَ** “hemene” fiilinden türetilmiş **هَيِّمَنَّ** fiilin “şahid olan, koruyan ve kollayan” anlamına gelen ismi failidir.³

¹ Bkz., Bakara, 2/41; Bakara, 2/89; Bakara, 2/91; Bakara, 2/97; Bakara, 2/101; Al-i İmran, 3/3; Al-i İmran, 3/39; Al-i İmran, 3/50; Al-i İmran, 3/81; Nisa, 4/47; Maide, 5/46; Maide, 5/48; Enam, 6/92; Fatır, 35/31; Ahkaf, 46/12; Ahkaf, 46/30; Saf, 61/6.

² İbn Manzur, Ebu'l-Fadl Cemaluddin Muhammed b. Mükerrrem, *Lisanu'l-Arabi'l-Muhit*, Daru Lisani'l-Arab, Beyrut, trs, sadega mad.; İbn Faris, Ebu'l-Huseyin Ahmed, *Mucemu Makayisi'l-Luga*, Daru İhyai'l-Kutubi'l-Arabiyye, Kahire, 1266, sadega mad.; Firuzabadî, Mecduddin Muhammed b. Yakub, *el-Kamusu'l-Muhit*, Müessesetü'r-Risale, Beyrut, 1987, sadega mad.

³ İbn Manzur, age., hemene mad.; Firuzabadî, age., heymene mad.

وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْ مِنَ التَّوْرَةِ وَلَا حِجْلَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

“Benden önce gelen Tevrat’ı doğrulayıcı olarak ve size haram kılınan bazı şeyleri de helâl kılmam için gönderildim. Size Rabbinizden bir mucize getirdim. O halde Allah’tan korkun, bana da itaat edin.”¹⁰

Hız. İsa, aynı zamanda kendisinden sonra gelecek olan Ahmed adında bir peygamberi de müjdelemektedir. İşte Hız. İsa’nın müjdelediği o peygamber de ahir zamanda gelmiş olan Hız. Muhammed’dir. Zira çok iyi bilinmektedir ki Hız. Peygamber’in isimlerinden biri de Ahmed’dir.¹¹ Nitekim Hız. Peygamber (s.a.v) bir hadislerinde “Benim çeşitli isimlerim vardır. Ben Muhammed’im, ben Ahmed’im, ben toplayıcıyım, insanlar benim ayaklarım üzere toplanacaklardır. Ben mahvediciyim ki, Allah benimle küfrü mahvedecektir. Ve ben peygamberlerin sonucusuyum.”¹² buyurmaktadır.

Saf Suresi 6. ayetten de anlaşılacağı üzere bütün peygamberler kendilerinden önce gelen peygamberleri ve kitapları tasdik edici/doğrulayıcı olarak gelmişlerdir. Zira bütün peygamberlerin getirdikleri ilahi dinin ortak adı İslam’dır. Yani hepsi de aynı gerdanlığın inci halkaları durumundadırlar. Ayrıca bütün ilahi dinlerde inanç ve ibadet esasları tevkifidir.¹³ Ortaktır, aynıdır ve değişmez. Dolayısıyla bütün peygamberler bir olan Allah’a imana, ahiret gününe imana ve salih amel işlemeye davet etmektedirler. İnsanlara günahlardan ve çirkin davranışlardan uzak durmayı emretmektedirler.

3.Kur’an, Tevrat’ı Tasdik Edici Olarak Gelmiştir

"وَأْمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أُولَ كَافِرٍ بِهِ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ"

“Yanınızdaki (Tevrat’ı) tasdik edici/doğrulayıcı olarak indirdiğim (Kur’an’a) iman edin. Sakın onu inkâr edenlerin ilki olmayın! Ayetlerimi az bir karşılık ile satmayın, yalnız benden (benim azabımdan) korkun.”¹⁴

Mektebetü'l-Abidin, Riyad, 1418/1998, I, 559; Kurtubî, Ebu Abdillâh Muhammed b. Ahmed el-Ensârî, *el-Cami li Ahkami'l-Kur'an*, Daru İhyai't-Türasi'l-Arabî, Beyrut, 1985, IV, 96; Ebu Hayyan, Muhammed b. Yusuf el-Endelûsî, *el-Bahru'l-Muhit*, (thk. Adil Ahmed Abdulmevcud, Ali Muhammed Muavvîd), Daru'l-Kütübî'l-İlmiyye, Beyrut, 1413/1993, II, 490; Zuhaylî, Vehbe, *et-Tefsiru'l-Münir*, Daru'l-Fikri'l-Muasır, Beyrut, 1991, III, 234.

¹⁰ Al-i İmran, 3/50.

¹¹ Yazır, Elmalılı Muhammed Hamdi, *Hak Dini Kur'an Dili*, Azim Dağıtım, İstanbul, trs, VIII, 12.

¹² Buhârî, Tefsiru Sure, 61/1, Menâkıb, 17; Müslim, Fedâil, 126; Tirmizî, Edeb, 67; Darimî, Rikak, 59; İmam Malik, *el-Muvatta*, Esmâu'n-Nebiy, 1; Ahmed b. Hanbel, *el-Müsned*, IV, 80, 81, 84.

¹³ Allah tarafından vahiyyle belirlenmesidir.

¹⁴ Bakara, 2/41.

Yüce Allah, bu ayet-i kerimede İsrail oğullarına İslam'a girmelerini ve Muhammed (s.a.v)'e tabi olmalarını emretmektedir.¹⁵ Âdetâ şöyle buyurmaktadır: Ey Yahudiler! Yanınızdaki (Tevrat'ı) tasdik edici/doğrulayıcı olarak indirdiğim (Kur'an'a) iman edin. Sakın Hz. Muhammed (s.a.v)'i inkâr edenlerin ilki olmayın. Çünkü siz onu çocuklarınızı tanıdığınız gibi tanıyorsunuz.¹⁶ Bu konuda kitabınızda yeterli bilgiye sahipsiniz. Ama diğer milletler sizin sahip olduğunuz bilgiye sahip değillerdir.¹⁷ İsrail oğullarının Hz. Muhammed'i yalanlamaları, aynı zamanda kendi kitapları olan Tevrat'ı da yalanlamak anlamına gelir. Çünkü kitaplarında Hz. Muhammed (s.a.v)'e tabi olma emri vardır.¹⁸

Ayette geçen **مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ** "Yanınızdaki (Tevrat'ı) tasdik edici/doğrulayıcı olarak" ifadesini Fahrüddin Razi, iki şekilde tefsir etmektedir: "Birincisi; Kur'an'da Hz. Musa ve Hz. İsa'nın hak peygamberler olduğu bilgisi mevcuttur. Tevrat ve İncil de haktır. Tevrat Hz. Musa'ya, İncil ise Hz. İsa'ya indirilmiştir. Kur'an'a iman etmek, Tevrat ve İncil'e iman etmeyi tekid eder. Sanki şöyle denilmektedir: Eğer Tevrat ve İncil'e imanda mübalağa etmek istiyorsanız Kur'an'a iman ediniz. Çünkü Kur'an'a iman, Tevrat ve İncil'e imanı pekiştirmektedir. İkincisi; Muhammed (s.a.v) ve Kur'an'ı müjdeleme, Tevrat ve İncili tasdik edici/doğrulayıcı olarak meydana gelmiştir. Sanki Muhammed (s.a.v) ve Kur'an'a iman etmek, Tevrat ve İncil'i tasdik etmek/doğrulamaktır. Muhammed (s.a.v) ve Kur'an'ı yalanlamak, Tevrat ve İncil'i yalanlamaktır. Bu ikinci tefsir daha evladır."¹⁹

Nesefî (ö. 318/930), Kur'an'ın Tevrat'ı tasdik etmesini şöyle açıklamaktadır: "Kur'an, ibadet, tevhid, peygamberlik ve Hz. Muhammed'in durumu konularında Tevrat'ta bulunan bilgileri doğrulayıcı olarak gelmiştir."²⁰

Ebussuud (ö. 982/1574) ise, Kur'an'ın Tevrat'ı tasdik etmesini şöyle açıklamaktadır: "Kur'an, zikrettiği kıssalarda, tevhide davette, insanlar arası adalette, günahları ve çirkin davranışları yasaklamakta Tevrat'a muvafık davranmaktadır.²¹ Çeşitli şerh hükümlerde birbirinden farklılık arz etmesi gayet normaldir. Çünkü her biri kendi zamanına ve asrına uygun hükümler getirmiştir. Tevrat'ın getirdiği

¹⁵ İbn Kesir, İsmail b. Ömer, *Tefsiru'l-Kur'ani'l-Azim*, İstanbul, 1984, I, 373.

¹⁶ Bakara, 2/146.

¹⁷ İbn Kesir, age., I, 376.

¹⁸ Taberî, Ebu Cafer Muhammed b. Cerir et-Taberî, *Camiu'l-Beyan an Te'vili Ayi'l-Kur'an*, Kahire, 1422/2001, I, 602.

¹⁹ Razi, Fahrüddin, *Mefatihü'l-Gayb*, Daru'l-Fikr, Beyrut, 1401/1981, III, 42-43.

²⁰ Nesefî, Ebu'l-Berekat Abdullah b. Ahmed b. Mahmud, *Medariku't-Tenzil ve Hakaiku't-Te'vil*, Daru'l-Kelimi't-Tayyib, Beyrut, 1419/1998, I, 84.

²¹ Ebussuud, Muhammed Ahmed b. Şeyh Muhyiddin el-İmâdî, *İrşâdü'l-akli's-selim ilâ mezâya'l-Kitâbi'l-Kerim*, (thk. Abdülkadir Ahmet Atâ) c. I-V, Mektebetü'r-Riyadi'l-Hadise, Riyad, trs, I, 165; Beydavî, Kadı Nasuruddin Ebi Said Abdillah b. Ömer b. Muhammed eş-Şirazî, *Envaru't-Tenzil ve Esraru't-Te'vil*, (thk. Muhammed Subhi b. Hasan Hallak, Dr. Mahmud Ahmed el-Etraş), Daru'r-Reşid, Beyrut, 1421/2000, I, 95; Alusî, Ebu'l-Fadl Şihabuddin es-Seyyid Mahmud, *Ruhu'l-Meanî fi Tefsiri'l-Kur'ani'l-Azim ve's-Sebi'l-Mesanî*, Daru'l-Hayati't-Türasi'l-Arabî, Beyrut, trs, I, 244.

hükümlerin ebedi olduğuna delalet eden bir şey yoktur.²² Kendinden sonra gelen şeriat onun bazı hükümlerini neshedebilir.”²³ Allah Resulü bir gün Hz. Ömer'in Tevrat'tan bazı sayfaları okumakta olduğunu görünce ona kızarak şöyle demiştir: “Allah'a yemin ederim ki, Musa hayatta olsaydı bana tabi olmaktan başka bir şey yapmazdı.”²⁴ buyurmuştur.

Hız. Muhammed peygamber olarak gönderildiği zaman Medine ve civarında yaşayan büyük bir Yahudi topluluğu bulunmaktaydı. Kendi kitaplarında verilen bilgiye dayanarak ahir zamanda bir peygamber gönderileceğini, dolayısıyla onunla beraber olup kâfirlere karşı savaşacaklarını ve muzaffer olacaklarını söylüyorlardı. Ancak o peygamberin kendi içlerinden Yahudilerden olacağını bekliyorlardı. Ahir zaman peygamberi Hız. Muhammed (s.a.v) Arapların içinden gönderilince onu kıskanarak/haset ederek inkâr ettiler. İşte bu hakikati Yüce Allah şöyle ifade etmektedir:

"وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ"

“Daha önce kâfirlere karşı zafer isterlerken kendilerine Allah katından ellerindeki (Tevrat'ı) doğrulayan bir kitap gelip de (Tevrat'tan) bilip öğrendikleri gerçekler karşularına dikilince onu inkâr ettiler. İşte Allah'ın lâneti böyle inkârcılardır.”²⁵

Bu ayette de Kur'an'ın Tevrat'ı tasdik edici/doğrulamayı olarak geldiği ifade edilmektedir. Yine Kur'an'ın Tevrat'ı tasdik edici/doğrulamayı olarak geldiğine dair başka ayetler de vardır. Mesela Bakara Suresi 91. Ayet de onlardan biridir ki, Yüce Allah, şöyle buyurulmaktadır:

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا نُوْمِنُ بِمَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَاءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ

“Kendilerine: Allah'ın indirdiğine iman edin, denilince: Biz sadece bize indirilene (Tevrat'a) inanırız derler ve ondan başkasını inkâr ederler. Hâlbuki o Kur'an kendi ellerinde bulunan Tevrat'ı doğrulamayı olarak gelmiş hak kitaptır. (Ey Muhammed!) Onlara: Şayet siz gerçekten inanıyor idiysezeniz daha önce Allah'ın peygamberlerini neden öldürüyordunuz? deyiver.”²⁶

²² Alusî, age., I, 244.

²³ Ebussuud, age., I, 165.

²⁴ Ahmed b. Hanbel, age., III, 387; Beyhakî, Şuabü'l-İman, I, 119; Hirevî, Muinuddin Muhammed Emin, *Mearicu'n-Nubuvve Peygamberler Tarihi*, (çev. Muhammed b. Muhammed Altıparmak), Berekat Yayımevi, 3.baskı. İstanbul, 1977, s.50.

²⁵ Bakara, 2/89. Ayrıca bkz., Bakara, 2/101.

²⁶ Bakara, 2/91.

4.Kur'an, Kendinden Önceki Tevrat, Zebur ve İncil'i Tasdik Edici Olarak İndirilmiştir

Yüce Allah, Fatır Suresi 31. Ayette Hz. Muhammed (s.a.v)'e indirdiği kitabı şöyle vasfetmektedir:

"وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ"

“(Ey Muhammed!) *Sana vahyettiğimiz kitap (Kur'an), kendinden önceki (ilahi kitapları) tasdik eden hak kitaptır. Şüphesiz Allah (kullarından) hakkıyla haberdardır. Onları hakkıyla görür.*”²⁷

Bu ayette Yüce Allah, Kur'an'ın ilahi kitaplar arasındaki yerini ve önemini açıklarken onu iki vasıf ile vasıflandırmaktadır. Birincisi Kur'an'ın hak bir kitap oluşu, ikincisi ise, kendisinden önceki ilahi kitapları yani Tevrat, Zebur ve İncil'i tasdik etmesidir.

Buradaki Kur'an'ın kendisinden önceki Tevrat, Zebur ve İncil'i tasdik etmesi; o ilahi kitaplar insanlar tarafından tahrif edilip değiştirilmeden önceki doğru şekilleriyle, diğer semavî kitapların asıllarını doğrulaması, yani temel inanç ve ibadet esaslarında onlara uygun olması demektir.²⁸ Yoksa Kur'an'ın ilahi kitapların insanların tahrif ettiği şeklini tasdik etmesi/doğrulaması mümkün değildir. Çünkü Yüce Allah, birçok ayette ilahi kitapların insanlar tarafından tahrif edildiğini ifade etmektedir.²⁹ Ayrıca Yüce Allah, ilahi kitapları tahrif edenleri yermekte ve ayıplamaktadır. Dolayısıyla Kur'an'ın ayıpladığı ve yerdiği bir davranışı tasdik etmesi/doğrulaması söz konusu olamaz.

5.Kur'an, Önceki İlahi Kitapların Tahrif Edildiğini Belirtmektedir

Allah Teâlâ, önceki ilahi kitapları koruma görevini insanlara vermişti. İnsanlar da zamanla dünyevi basit menfaatler karşısında ilahi kitapları tahrif edip değiştirmişlerdir.

Mesela Yüce Allah, Tevrat'ın korunmasını o dinin âlimlerine tevdi etmiştir. “*Şüphesiz Tevrat'ı biz indirdik. İçinde bir hidayet, bir nur vardır. (Allah'a) teslim olmuş nebiler, onunla Yahudilere hüküm verirlerdi. Kendilerini Rabb'e adanmış kimseler ile âlimler de öylece hükmederlerdi. Çünkü bunlar Allah'ın kitabını korumakla görevlendirilmişlerdi. Onlar Tevrat'ın hak olduğuna da şahit idiler. Şu hâlde, siz de insanlardan korkmayın, benden korkun ve ayetlerimi az bir karşılığa değiştirmeyin. Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler kâfirlerin ta kendileridir.*”³⁰

²⁷ Fatır, 35/31.

²⁸ Razî, age., XXVI, 23; Alusî, age., XXII, 194; Maturidî, Ebu Mansur Muhammed b. Muhammed b. Mahmud, *Te'vilatü Ehli's-Sünne*, Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, 2005, VIII, 487; Zuhaylî, age., XXII, 268; Komisyon, *Kur'an Yolu*, IV, 467.

²⁹ İlahi kitapların tahrif edildiğini gösteren ayetler için bkz., Bakara, 2/75, 79, 211; Al-i İmran, 3/71, 78; Nisa, 4/46; Maide, 5/13, 15, 41; En'am, 6/91; A'raf, 7/162; Kehf, 18/4-5.

³⁰ Maide, 5/44.

Bu ayette açıkça ifade edildiği gibi Yüce Allah, Tevrat'ın değiştirilmek ve tahrif edilmekten korunması görevini Yahudi din âlimlerine vermiştir. Onlar da buna şahit ve gözetleyici olmuşlardır. Nitekim Tevrat'ın önemli bölümleri özellikle ahkâmla ilgili kısımları Yahudi din âlimleri tarafından korunmuştur. Bu koruma işi iki şekilde olabilir. Birincisi kâğıt üzerinde, ikincisi ise hafızalarda korunmasıdır.³¹ Tevrat'ın levhalar üzerinde yazılı olan orijinaleri Babil esaretinde kaybolmuştur. Bilginlerin yazıp hafızalarında tuttıkları kısımlar sonradan tekrar yazılmıştır. Günümüzde mevcut olan Tevrat nüshalarının İbranice'den tercüme edildiği söylenmektedir.³²

Demek ki, Allah'ın kitabını koruma görevi; ilahi kitabın değiştirilmesi, tahrif edilmesini önlemek, kuralsız bir şekilde tevil edilmek suretiyle yanlış anlaşılmasına engel olmak, metnini yazmak, ezberlemek, anlamını ve hükmünü öğrendikten sonra gereği ile amel etmek ve onu başkalarına öğretmek suretiyle gerçekleşir.³³

Zamanın ilerlemesiyle önceki dinlere mensup olan din bilginleri çok basit dünyevi menfaatler karşılığında Allah'ın kitaplarını tahrif edip değiştirmişlerdir. Nitekim önceki ilahi kitapların tahrif edilip/değiştirildiği birçok Kur'an ayetinde ifade edilmektedir.

Kur'an'da önceki ilahi kitapların tahrif edilmesi/değiştirilmesi "Tahrif, tebdil, leyy, kitman, ihfa, nisyan, kitabet, iştera, lebs ve sır" gibi farklı kavramlarla anlatılmaktadır. Kur'an'da bu kavramların anlamını ve geçtiği ayetleri şu şekilde açıklayabiliriz:

Tahrif: İlahi kitabın lafzını veya manasını bozmak, değiştirmek (Bakara, 2/75; Nisa, 4/46; Maide, 5/13, 41)

Tebdil: İlahi kitaplarda söylenen sözleri başkasıyla değiştirmek (Bakara, 2/59; Araf, 7/162)

Leyy: İlahi kitaplardaki bazı kelimeleri söylerken dillerini eğip bükme suretiyle alay etmeleri (Al-i İmran, 3/78; Nisa, 4/46)

Kitman ve İhfa: İlahi kitaplarındaki gerçekleri saklayıp gizlemeleri (Bakara, 2/42, 140, 146, 159; Ali İmran, 3/7, 187; Maide, 5/15; Enam, 6/91)

Nisyan: İlahi kitaplardaki kendilerine öğretilen ilkeleri unutmaları (Maide, 5/13-14)

Kitabet: Kendi elleriyle yazdıklarını Allah'a nispet etmeleri (Bakara, 2/79)

İştera: Kendi uydurdukları şeyleri az bir dünya menfaati karşılığında satmaları (Bakara, 2/79)

Lebs: Hakkı batılla karıştırmaları (Bakara, 2/42; Al-i İmran, 3/71)

Sır: İlahi hakikatleri gizlemek, insanlara haber vermemek (Bakara, 2/77)

Burada önceki ilahi kitapların tahrif edilip/değiştirildiğini ifade eden ayetlere birkaç örnek vermek istiyoruz.

³¹ Yıldırım, Celal, *İlmin Işığında Asrın Kur'an Tefsiri*, IV, 1693.

³² Yıldırım, age., IV, 1693.

³³ Komisyon, age., II, 278-279.

"وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ"

"Onlardan bir zümre, Allah'ın kelâmını işitirler de iyice anladıktan sonra, bile bile onu tahrif ederlerdi."³⁴

Bu ayette bir grup Yahudi din bilgininin Tevrat'ın sözlerini iyi bir şekilde anladıktan sonra bile bile kasıtlı ilahi kitabı tahrif ettikleri açıklanmaktadır. Nitekim Arapça sözlükte tahrif, "bir sözün veya metnin lafzını veya manasını değiştirip bozmak" anlamına gelir.³⁵

Buradaki değiştirmeden kastedilen lafız mı yoksa mana mı olduğu hususunda müfessirler tarafından farklı görüşler ortaya atılmıştır. Taberî (ö. 310/923), buradaki tahrifi Tevrat'ın lafzı aynen kaldığı halde manasının değiştirilmesi, saptırılması şeklinde açıklamıştır.³⁶

Razî'ye (ö. 606/1210) göre ise, tahriften maksat, Tevrat nüshalarının metninin ve lafzının değiştirilmesi/bozulmasıdır.³⁷

Beydavî'ye (ö. 685/1286) göre ise, ayette ifade edilen tahriften kastedilen, Hz. Muhammed (s.a.v)'in özellikleri ve recm ayetini değiştirmeleri veya ayetleri kendi heva ve hevesleri doğrultusunda tevil etmeleridir.³⁸

Begavî (ö. 286/899) ise, "buradaki tahriften kasıt, Tevrat'taki hükümlerin değiştirilmesidir" demektedir.³⁹

"يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا دُكِّرُوا بِهِ"

"Sözlerini bozmaları sebebiyle onları lânetledik ve kalplerini katılaştırdık. Onlar kelimelerin yerlerini değiştirirler (kitaplarını tahrif ederler). Kendilerine öğretilen ahkâmın (Tevrat'ın) önemli bir bölümünü de unuttular."⁴⁰

Bu ayette, Yahudi din adamlarının Tevrat'taki kelimelerin yerlerini değiştirmek suretiyle ilahi kitabı tahrif ettikleri ifade edilmektedir. Yahudi din bilginleri, Hz. Muhammed (s.a.v) ahir zaman peygamberi olarak gönderilmesini hazmedemeyerek kendi kitaplarındaki bazı belgelerin manalarını değiştirmek maksadıyla kelimelerin yerlerini değiştirmişler ve böylece Tevrat'ı tahrif etmişlerdir.⁴¹

Vehbe Zuhaylî'ye göre Yahudi din bilginlerinin Tevrat'ı tahrif etmeleri iki türlü olmuştur. Birincisi, kelimelerin yerlerini; takdim, tehir, artırma ve eksiltme şeklinde lafızları değiştirmeleridir. İkincisi ise, lafızları asıl delalet ettiği manalardan başka manalara yorumlamak suretiyle anlamları değiştirmektir.⁴² Nitekim Yüce Allah, Yahudi din bilginlerinin Tevrat'ı yanlış yorumlayarak tahrif etmelerini Kur'an'da birçok ayette açıklamaktadır. Onlardan biri de Nisa Suresi 46.ayet-i kerimedir:

³⁴ Bakara, 2/75.

³⁵ İbn Manzur, age., harafe mad; Komisyon, age., I, 146.

³⁶ Taberî, age., II, 144.

³⁷ Razî, age., III, 144.

³⁸ Beydavî, age., I, 112-113.

³⁹ Begavî, Ebu Muhammed el-Hüseyn b. Mesud, *Mealimu't-Tenzil*, Daru Tayyibe, Riyad, 1409, I, 113.

⁴⁰ Maide, 5/13.

⁴¹ Yıldırım, age., III, 1635.

⁴² Zuhaylî, age., VI, 125.

“Yahudilerden öyleleri vardır ki, kelimeleri yerlerinden kaydırıyorlar. Dillerini eğip bükerek ve dini taşıyarak: “İşittik ve isyan ettik”, “dinle, dinlemez olası” ve: “râ'inâ” diyorlar. Eğer onlar: “İşittik ve itaat ettik”, “Dinle ve bize bak!” deselerdi, elbette kendileri için daha iyi olurdu. Fakat Allah, inkârlarından dolayı onları lanetlemiştir, pek az inanırlar.”

Yahudiler, kendilerine gönderilmiş olan Tevrat'ı tahrif etmişlerdir. Bu tahrifi, kitaptaki kelime ve cümlelerin yerlerini değiştirmek, manalarını saptırmak, kitaptaki ilahî hükümleri ve Hz. Muhammed (s.a.v)'i müjdeleyen ayetleri gizlemek ve değiştirmek suretiyle yapmışlardır. Kötü amaçlarını gizleyip imalı sözlerle Hz. Peygamber'i tahrik edip kin ve öfkelerini kusmak suretiyle kendilerini tatmin etmeye çalışmışlardır. Örneğin “bizi gözet” anlamına gelen “raina” kelimesi yerine benzer kelimeler kullanmak suretiyle kelime oyunları yaparak Hz. Peygamber'e hakaret etmişlerdir. İşte bu ayet, onların bu durumlarını açığa çıkarmış ve onlar için neyin hayırlı olacağını açıklamıştır.

Kur'an, önceki ilahî kitapların getirdiği tevhid inancına uygun doğru bilgileri onaylamış, tahrife uğramış kısımlarını da düzeltmiştir. Nitekim Yüce Allah, Maide Suresi 48. Ayet-i kerimede şöyle buyurmaktadır:

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ

“Sana da, daha önceki kitabı doğrulamak ve onu korumak üzere hak olarak Kitab'ı (Kur'an'ı) gönderdik. Artık aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet; sana gelen gerçeği bırakıp da onların arzularına uyma.”⁴³

Bu ayette Kur'an'ın önceki ilahî kitaplarla ilgili iki özelliği açıklanmaktadır. Bunlardan birincisi; Kur'an'ın önceki ilahî kitapları tasdik etmesi/doğrulamasıdır. Kur'an önceki ilahî kitaplarla aynı kaynaktan geldiği ve temel/asli mesajlarının aynı olması münasebetiyle onları tasdik etmekte/doğrulamaktadır. Kur'an, zikrettiği kıssalarda, tevhide davette, insanlar arası adalette, günahları ve çirkin davranışları yasaklamakta önceki ilahî kitaplara muvafıktır. Çeşitli şerh hükümlerde birbirinden farklılık arz etmesi gayet normaldir. Çünkü her biri kendi zamanına ve asrına uygun hükümler getirmiştir.⁴⁴

Bu ayette zikredilen Kur'an'ın ikinci özelliği ise, önceki ilahî kitaplar üzerinde müheymin olmasıdır. Yani Kur'an'ın önceki kitapları gözetip kollayıcı olmasıdır.⁴⁵ Kur'an'ın önceki ilahî kitapları gözetip koruması ise; o kitaplardaki bilgilerin hangisinin gerçek hangisinin gerçek dışı olduğuna şahitlik etmesi, onları denetlemesi ve kontrol etmesi demektir.⁴⁶

⁴³ Maide, 5/48.

⁴⁴ Ebussuud, age., II, 67.

⁴⁵ Razî, age., XXII, 12; İbn Kesir, age., V, 246; Zemaşerî, age., II, 246; Beydavî, age., VI, 440; Kurtubî, age., VIII, 36; Ebussuud, age., II, 67.

⁴⁶ Maturidî, age., III, 533; Suyutî, *ed-Dürri'l-Mensur*, V, 340-341; Komisyon, age., II, 286.

Kur'an, önceki ilahi kitapların da Allah kelamı olduğuna şahitlik eder. İnsanların önceki ilahi kitaplara yapmış oldukları ilavelerden, yorum ve değiştirmelerden onları arındırır, onları tasdik eder ve pekiştirir. Bu hususta müracaat edilecek en sağlam kaynak, hiç şüphesiz Kur'an-ı Kerim'dir. Eğer önceki ilahi kitaplarda geçen bilgileri Kur'an onaylıyorsa, o bilgiler doğrudur, tahrif edilmemiştir. Fakat Kur'an'ın onaylamadığı bilgiler, yanlış olduğu için Kur'an'a muhalif olan hükümlerle amel edilmesi caiz değildir.⁴⁷

Örneğin Hz. Musa'ya vahiy ile bildirilmiş olan ve Tevrat'ta on emir olarak bilinen hususların⁴⁸ Kur'an-ı Kerim'de Bakara Suresi 83-84. Ayetlerde aynen şöyle geçtiğini görmekteyiz:

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَاءَكُمْ وَلَا تَخْرُجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ

“Biz, İsrail oğullarından: Yalnızca Allah'a kulluk edeceksiniz, ana-babaya, yakın akrabaya, yetimlere, yoksullara iyilik edeceksiniz diye söz almış ve “İnsanlara güzel söz söyleyin, namazı kılın, zekâtı verin” diye de emretmiştik. Sonunda azınız müstesna, yüz çevirerek dönüp gittiniz. (Ey İsrail oğulları!) Birbirinizin kanını dökmeyeceğinize, birbirinizi yurtlarınızdan çıkarmayacağınıza dair sizden söz almıştık. Her şeyi görerek sonunda bunları kabul etmişsiniz.”⁴⁹

Bu hususlar, Tevrat'ın Çıkış bölümünde 20/1-17'de şu şekilde geçmektedir:

“Tanrı şöyle konuştu:

“Seni Mısır'dan, köle olduğun ülkeden çıkararak Tanrının RAB benim.”

“Benden başka tanrının olmayacak.”

“Kendine yukarıda gökyüzünde, aşağıda yeryüzünde ya da yeraltındaki sulara yaşayan herhangi bir canlıya benzer put yapmayacaksın.”

“Putların önünde eğilmeyecek, onlara tapmayacaksın. Çünkü ben, Tanrının RAB, kıskanç bir Tanrı'yım. Benden nefret edenin babasının işlediği suçun hesabını çocuklarından, üçüncü, dördüncü kuşaklardan sorarım.”

“Ama beni seven, buyruklarıma uyan binlerce kuşağa⁵⁰ sevgi gösteririm.”

“Tanrının RAB'bin adını boş yere ağzına almayacaksın. Çünkü RAB, adını boş yere ağzına alanları cezasız bırakmayacaktır.”

“Şabat Günü'nü” kutsal sayarak anımsa.”

“Altı gün çalışacak, bütün işlerini yapacaksın.”

“Ama yedinci gün bana, Tanrının RAB'be Şabat Günü olarak adanmıştır. O gün sen, oğlun, kızın, erkek ve kadın kölen, hayvanların, aranızdaki yabancılar dâhil, hiçbir iş yapmayacaksınız.”

⁴⁷ Yazır, age., III, 254; Komisyon, age., II, 286.

⁴⁸ Bkz., Tevrat, Çıkış, 20/1-17 ve 34/1-25; Tesniye, 5/8-21.

⁴⁹ Bakara, 2/83-84.

⁵⁰ 20:6 “Kuşağa” ya da “Kişiye”.

“Çünkü ben, RAB yeri göğü, denizi ve bütün canlıları altı günde yarattım, yedinci gün dinlendim. Bu yüzden Şabat Günü'nü kutsadım ve kutsal bir gün olarak belirledim.”

“Annene babana saygı göster. Öyle ki, Tanrın RAB'bin sana vereceği ülkede ömrün uzun olsun.”

“Adam öldürmeyeceksin.”

“Zina etmeyeceksin.”

“Çalmayacaksın.”

“Komşuna karşı yalan yere tanıklık etmeyeceksin.”

“Komşunun evine, karısına, erkek ve kadın kölesine, öküzüne, eşeğine, hiçbir şeyine göz dikmeyeceksin.”⁵¹

Burada ayrıca Kur'an'ın Tevrat ve İncil'deki tahrif edilmiş bilgileri nasıl tashih ettiği/düzeltiltiğini örneklerle açıklamak istiyoruz.

Kur'an'ın Tevrat'taki Tahrif Olan Bilgileri Düzeltmesi

Kur'an-ı Kerim, müheymin vasfıyla kendisinden önce Hz. Musa'ya indirilmiş olan Tevrat'taki insanlar tarafından tahrif edilmiş olan birçok bilgiyi tashih etmiş, düzeltmiştir. Biz burada yapılan bu tahriflerden sadece ikisine örnek vermek istiyoruz.

Örnek1:

Çık. 31:17 “...Ben, RAB yeri göğü altı günde yarattım, yedinci gün işe son verip dinlendim.”⁵²

Yukarıda görüldüğü gibi Tevrat'ta RAB'in yeri göğü altı günde yarattığı, yedinci gün ise dinlendiği ifade edilmektedir. Bu ifade elbette Yüce Allah'ın sıfatlarına uymamaktadır. Çünkü sadece bir “kün” emriyle her şeyi kolaylıkla yaratan Yüce Allah, yorulmaktan münezzehtir. Kur'an, bu tahrifatı şöyle düzeltmektedir: **وَلَقَدْ خَلَقْنَا** *“Andolsun ki biz, gökleri, yeri ve ikisi arasında bulunanları altı günde yarattık. Bize hiçbir yorgunluk da dokunmadı.”*⁵³ Bu ayette Tevrat'ta geçen altı gün ifadesi aynen muhafaza edilmiş ancak yedinci gün yorulup dinlendi ifadesi düzeltilmiştir.

Örnek2:

1.Kr.11:4 “Süleyman yaşlandıkça, karıları onu başka ilahların ardınca yürümek üzere saptırdılar. Böylece Süleyman bütün yüreğini Tanrısı RAB'be adayan babası Davut gibi yaşamadı.”

1.Kr.11:9-10 “İsrail'in Tanrısı RAB, kendisine iki kez görünüp, “Başka ilahlara tapma!” demesine karşın, Süleyman RAB'bin yolundan saptı ve O'nun buyruğuna uymadı. Bu yüzden RAB Süleyman'a öfkelenerek,”

⁵¹ Tevrat, Çıkış, 20/1-17.

⁵² Tevrat, Yaratılış, 2:2-3; Çıkış 31:17.

⁵³ Kaf, 50/38; Ahkaf, 46/33.

1.Kr.11:11 “Seninle yaptığım antlaşmaya ve kurallarına bilerek uymadığın için krallığı elinden alacağım ve görevlilerinden birine vereceğim” dedi.”⁵⁴

Tevrat’taki yukarıda zikrettiğimiz kısımlarda ifade edildiği üzere, Süleyman Peygamberin ömrünün sonuna doğru hanımlarına uyararak Tanrı’ya kulluk etmeyi terk ettiği, başka tanrılara ibadet ettiği, hatta başka tanrılara ibadet için mabetler inşa ettiği, Tanrı ona “*başka ilahlara tapma*” diye uyarmasına rağmen bu uyarıyı dikkate almadığı anlatılmaktadır. Kur’an’da ise, Tevrat’taki bu tahrifat düzeltilmiş ve Hz. Süleyman’ın Allah’tan başka ilahlara tapmadığı, onun Allah’a yönelen salih bir kul olduğu şöyle anlatılmaktadır:

نَعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ “...Süleyman ne güzel bir kuldu! Doğrusu o, daima Allah’a yönelirdi.”⁵⁵

Kur’an’ın İncil’deki Tahrif Olan Bilgileri Düzeltmesi

Kur’an-ı Kerim, yine müheymin vasfıyla kendisinden önce Hz. İsa’ya indirilmiş olan İncil’deki insanlar tarafından tahrif edilmiş olan birçok bilgiyi tashih etmiş, düzeltmiştir. Konuyla ilgili pek çok örnek vardır. Ancak biz burada yapılan bu tahriflerden sadece ikisine örnek vermek istiyoruz.

Örnek1:

Matta, 19:24 “Yine şunu söyleyeyim ki, devenin iğne deliğinden geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliği’ne girmesinden daha kolaydır.”⁵⁶

Bu zikrettiğimiz İncil ayetinde görüldüğü gibi deve iğne deliğinden geçinceye kadar zenginlerin cennete giremeyecekleri ifade edilmektedir. Yani zenginlerin cennete girmeleri imkânsızdır. Kur’an, bu tahrif edilmiş bilgiyi tashih etmekte ve düzeltmektedir. İnkâr edenler, deve iğne deliğinden geçinceye kadar cennete giremeyeceklerdir. Yani inkâr eden insanların cennete girmesi imkânsızdır.

إِنَّ الدِّينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفْتَحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ

“Bizim ayetlerimizi yalanlayıp da onlara karşı kibirlenmek isteyenler var ya, işte onlara gök kapıları açılmayacak ve onlar, deve iğne deliğine girinceye kadar cennete giremeyeceklerdir! Suçluları işte böyle cezalandırırız!”⁵⁷

Örnek2:

Matta, 22:30 “Dirilişten sonra insanlar ne evlenir, ne de evlendirilir, gökteki melekler gibidirler.”⁵⁸

⁵⁴ Tevrat, 1.Krallar, 11:1-13.

⁵⁵ Sad, 38/30; Bakara, 2/102.

⁵⁶ İncil, Matta, 19:24; Markos, 10:25; Luka, 18:25.

⁵⁷ Araf, 7/40.

⁵⁸ İncil, Matta, 22:30; Markos, 12:25.

Bu zikrettiğimiz İncil ayetinde görüldüğü gibi insanların öldükten sonra melek haline geleceği ve ahirette asla evlenmeyecekleri belirtilmektedir. Kur'an ise, ahiret hayatında evliliğin olacağını şöyle bildirmektedir: *كَذَلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ* “İşte müminlerin cennetteki yeri böyledir. Hem onları iri gözlü Hurilerle de evlendiririz.”⁵⁹

Bu verdiğimiz örnekler, gerek Tevrat'ta ve gerekse İncil'de birçok hakikatin tahrif edildiğini açıkça göstermektedir. İşte Kur'an-ı Kerim, müheymin vasfı ile önceki ilahi kitapların tahrif edilmiş yönlerini böyle tashih etmekte ve düzeltmektedir.

Sonuç

Günümüzde İslam, insanlar arasında son ilahi dinin adı olarak bilinmektedir. Hâlbuki Kur'an, ilk peygamber Hz. Âdem'den başlayarak son peygamber Hz. Muhammed (s.a.s)'e kadar bütün peygamberlerin tebliğ ettikleri ilahi dinin ortak adının İslam olduğunu bizlere açıklamaktadır. Çünkü Yüce Allah, “(Resulüm!) Sana söylenen, senden önceki peygamberlere söylenmiş olandan başka bir şey değildir.”⁶⁰, “Dini ayakta tutun ve onda ayrılığa düşmeyin” diye Nuh'a tavsiye ettiğini, sana vahyettiğimizi, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi Allah size de din kıldı. Fakat kendilerini çağırdığın bu (din), Allah'a ortak koşanlara ağır geldi. Allah dilediğini kendisine (peygamber) seçer ve kendisine yöneleni de doğru yola iletir.”⁶¹, “Biz Nuh'a ve ondan sonraki peygamberlere vahyettiğimiz gibi sana da vahyettik. Ve (nitekim) İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a, esbâta (torunlara), İsa'ya, Eyyüb'e, Yunus'a, Harun'a ve Süleyman'a vahyettik. Davud'a da Zebûr'u verdik.”⁶² buyurmaktadır.

İnsanlık tarihi boyunca gönderilmiş peygamberlere verilen vahiyler, esas itibarıyla birbiriyle uyuşmakta olup aynı ilkeleri insanlara iletmektedir. Çünkü bütün vahiylerin kaynağı birdir. O da elbette ki, Yüce Allah'tır.

Yüce Allah, her peygamberi ve kitabı, kendinden önce gelen peygamber ve kitapla müjdelediği gibi kendinden sonra gelecek olan peygamber ve kitapla da tasdik ettirmiş/doğrulamıştır. Tabi ki tasdik edilen/doğrulan ilahi kitaplar, asli safvetini yitirmeden, insanlar tarafından tahrif edilme ve değişikliğe uğramadan önceki şeklidir. Önceki ilahi kitaplar din bilgileri tarafından çok basit dünyevî menfaatler karşılığında tahrif edilip/değiştirildiği için Yüce Allah, başka bir kitap gönderme ihtiyacını duymuştur. Yüce Allah'ın gönderdiği ilahî kitapların sonuncusu Kur'an-ı Kerim'dir. Ondan sonra kıyamete kadar başka bir kitap gönderilmeyeceği için Kur'an'ın korumasını Yüce Allah bizzat kendisi üstlenmiştir.⁶³ Kur'an'ın getirdiği hükümler evrensel olup kıyamete kadar geçerlidir. Artık kıyamete kadar gelecek

⁵⁹ Duhan, 44/54.

⁶⁰ Fussilet, 41/43.

⁶¹ Şura, 42/13.

⁶² Nisa, 4/163.

⁶³ Hicr, 15/9.

insanlar, son ilahî vahiy ürünü olan Kur'an-ı Kerim'e kulak vermeli, ona iman etmeli ve onun getirdiği evrensel ilkeleri kabul edip ona göre hayatlarına yön vermelidirler.

Kur'an, önceki ilahî kitapların bozulmamış, tahrif edilmemiş yönlerini ve hükümlerini tasdik etmekte, tahrif edilmiş yönlerini de düzeltmektedir. Kıyamete kadar geçerli olan tek ilahî kitap Kur'an-ı Kerim'dir. Şayet önceki ilahî kitapların hükümleri, günümüzde elde mevcut olan şekilleriyle geçerli olsaydı, Yüce Allah'ın **"(Ey Muhammed!), daha önceki kitabı doğrulamak ve onu korumak üzere hak olarak Kitab'ı (Kur'an'ı) gönderdik. Artık aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet; sana gelen gerçeği bırakıp da onların arzularına uyma..."**⁶⁴ demesinin ve Kur'an'ı indirmesinin bir manası kalmazdı.

Kur'an-ı Kerim, önceki ilahî kitapları tasdik edip/doğruladığını ve onların üzerinde şahid, koruyucu ve gözetleyici olduğunu bildirmekle, kendisinin ilahî kaynaklı olduğunu göstermektedir. Çünkü Kur'an, Allah tarafından gönderilmemiş olsaydı, hem önceki ilahî kitaplara uygun olamazdı hem de önceki ilahî kitapların tahrif edilmiş yönlerini düzeltemezdi.

KAYNAKLAR

Ahmed b. Hanbel, *el-Müsned*, Çağrı Yay., İstanbul, 1982.

Alusî, Ebu'l-Fadl Şihabuddin es-Seyyid Mahmud, *Ruhu'l-Meanî fi Tefsiri'l-Kur'ani'l-Azim ve's-Sebi'l-Mesani*, Daru İhyai't-Türasi'l-Arabî, Beyrut, trs.

Begavî, Ebu Muhammed el-Hüseyin b. Mesud, *Mealimu't-Tenzil*, Daru Tayyibe, Riyad, 1409.

Beydavî, Kadı Nasuruddin Ebi Said Abdillah b. Ömer b. Muhammed eş-Şirazî, *Envaru't-Tenzil ve Esraru't-Te'vil*, (thk. Muhammed Subhi b. Hasan Hallak, Dr. Mahmud Ahmed el-Etraş), Daru'r-Reşid, Beyrut, 1421/2000.

Beyhakî, Ahmed b. Hasen, (ö.485/1092), *Sünenü'l-Beyhaki'l-Kübra*, (thk. Muhammed Abdulkadir Ata), Mekke, 1414-1994.

Buhârî, Ebu Abdurrahman Muhammed b. İsmail, *el-Câmiu's-sahih*, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1981.

Çelik, Muhammed, *Kur'an Kur'an'ı Tanımlıyor*, Şule Yay., İstanbul, 1998.

Darimî, Ebû Muhammed Abdullah b. Abdurrahman, (ö.255/869), *es-Sünen*, (nşr. Muhammed Ahmed Dehman), Beyrut, trs.

Ebu Hayyan, Muhammed b. Yusuf el-Endelusî, *el-Bahru'l-Muhit*, (thk. Adil Ahmed Abdulmevcud, Ali Muhammed Muavvıd), Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, 1413/1993.

Ebussuud, Muhammed Ahmed b. Şeyh Muhyiddin el-İmâdî, *İrşâdü'l-akli's-selim ilâ mezâya'l-Kitâbi'l-Kerim*, (thk. Abdülkadir Ahmet Atâ) c. I-V, Mektebetü'r-Riyadi'l-Hadise, Riyad, trs.

⁶⁴ Maide, 5/48.

Firuzabadî, Mecduddin Muhammed b. Yakub, *el-Kamusu'l-Muhit*, Müessesetü'r-Risale, Beyrut, 1987.

Hirevî, Muinuddin Muhammed Emin, *Mearicu'n-Nubuvve Peygamberler Tarihi*, (çev. Muhammed b. Muhammed Altıparmak), Berekat Yayınevi, 3.baskı. İstanbul, 1977.

İbn Faris, Ebu'l-Huseyin Ahmed, *Mucemü Makayisi'l-Luga*, Daru İhyai'l-Kütübi'l-Arabiyye, Kahire, 1266.

İbn Kesir, İsmail b. Ömer, *Tefsiru'l-Kur'ani'l-Azim*, İstanbul, 1984.

İbn Manzur, Ebu'l-Fadl Cemaluddin Muhammed b. Mükerrrem, *Lisanu'l-Arabi'l-Muhit*, Daru Lisani'l-Arab, Beyrut, trs.

Kitab-ı Mukaddes, Orhan Matbaacılık LTD. ŞTİ., İstanbul, 2001.

Kutsal Kitap, Yeni Yaşam Yayınları, İstanbul, 2013.

Kurtubî, Ebu Abdillâh Muhammed b. Ahmed el-Ensârî, *el-Cami li Ahkami'l-Kur'an*, Daru İhyai't-Türasi'l-Arabî, Beyrut, 1985.

Malik b. Enes, *el-Muvatta*, Beyrut, 1985.

Maturidî, Ebu Mansur Muhammed b. Muhammed b. Mahmud, *Te'vilatü Ehli's-Sünne*, Daru'l-Kütübi'l-İlmiyye, Beyrut, 2005.

Müslim, Ebû'l-Hüseyin Müslim b. el-Haccac el-Kuşeyrî, *es-Sahih*, (thk. Muhammed Fuad Abdulbakî), Çağrı Yay., İstanbul, 1981.

Nesefî, Ebu'l-Berekat Abdullah b. Ahmed b. Mahmud, *Medariku't-Tenzil ve Hakaiku't-Te'vil*, Daru'l-Kelimi't-Tayyib, Beyrut, 1419/1998.

Razî, Fahrüddin, *Mefatihü'l-Gayb*, Daru'l-Fikr, Beyrut, 1401/1981.

Suyutî, Celaluddin, *ed-Dürri'l-Mensur fi Tefsiri bil'l-Me'sur*, (thk. Abdullah Abdulmuhsin et-Türkî), Kahire, 1424/2003.

Şevkânî, Muhammed b. Ali b. Muhammed, *Fethü'l-Kadir*, Mısır, 1383/1964.

Taberî, Ebu Cafer Muhammed b. Cerir et-Taberî, *Camiu'l-Beyan an Te'vili Ayi'l-Kur'an*, Kahire, 1422/2001.

Tirmizî, Ebû İshak Muhammed b. İsa es-Sevrî, (ö.279/ 892), *Sünenü't-Tirmizî*, Mısır, 1965.

Topaloğlu, Bekir, “*Müheymîn*”, Diyanet İslam Ansiklopedisi, TDV Yay., İstanbul, 2006.

Yazır, Elmalılı Muhammed Hamdi, *Hak Dini Kur'an Dili*, Azim Dağıtım, İstanbul, trs.

Yıldırım, Celal, *İlmin Işığında Asrın Kur'an Tefsiri*, Anadolu Yay., İzmir, trs.

Zemahşerî, Carullah Ebi'l-Kasım Mahmud b. Ömer ez-Zemahşerî, *el-Keşşaf an Hakaiki Gavamidi't-Tenzil ve Uyuni'l-Akavil fi Vucuhi't-Te'vil*, (thk. Adil Ahmed Abudulmevcud, Ali Muhammed Muavvid), Mektebetü'l-Abidin, Riyad, 1418/1998.

Zuhaylî, Vehbe, *et-Tefsiru'l-Münir*, Daru'l-Fikri'l-Muasır, Beyrut, 1991.

ÖZ

Kur'an-ı Kerim, Yüce Allah'ın Hz. Muhammed (s.a.v)'e vahiy yoluyla indirdiği son ilahi kitaptır. Ondan sonra hiçbir kitap gelmeyecektir. Dolayısıyla onun getirdiği ilkeler evrenseldir. Kıyamete kadar bütün zaman ve şartlarda geçerlidir. Yüce Allah, indirmiş olduğu bu kitabı çeşitli vasıflarla anmaktadır. O vasıflardan biri de Kur'an'ın önceki kitapları tasdik etmesidir. Acaba Kur'an'ın önceki kitapları tasdik etmesi ne manaya gelir. İşte bu araştırmamızda Kur'an'ın önceki ilahi kitapları tasdik etmesi/doğrulamasından kastedilen nedir? Ayetler ışığında bu hususa açıklık getirmeye çalışacağız.

ABSTRACT AFFIRMATION OF PREVIOUS HOLY BOOKS BY THE HOLY QUR'AN

The Holy Qur'an is the last holy book revealed down by Almighty Allah to Prophet Mohammed (pbu) through revelation. None of books is reveal after this book (Qur'an). In other words, the Holy Qur'an is the final revelation of Almighty Allah to mankind. Therefore, its principles are universal and are valid for all times and conditions up to the end of the world. Almighty Allah cites this revealed book in terms of various qualities. One of these qualities (features) is affirmation of the previous holy books by holy Qur'an. What is the meaning of the affirmation of the previous books by the holy Qur'an? The aim of this study is to investigate the meaning of the affirmation of the previous holy books by the holy Qur'an. In this research, this issue will be tried to explain under the light of the verses in the Qur'an.